

วารสารวิชาการ อุตสาหกรรมศึกษา

URL : <http://ejournals.swu.ac.th/index.php/jindedu/issue/archive>

วารสารวิชาการอุตสาหกรรมศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปีที่ 11 ฉบับที่ 1 มกราคม – มิถุนายน 2560

JOURNAL OF INDUSTRIAL EDUCATION

FACULTY OF EDUCATION, SRINAKHARINWIROT UNIVERSITY Volume 11 No. 1 January – June 2017

รูปแบบการบริหารจัดการหลักสูตรเทคโนโลยีอากาศยานตามมาตรฐานสากลของ
กรมการบินพลเรือน

**Curriculum Management Model on Diploma in Aircraft Technology, Under
International standards of Civil Aviation**

อาทิตย์ หิมารัตน์, เสาวณีย์ สิกขาบัณฑิต, ปัญญา ธีระวิทยาเลิศ
Atit Himarat, Sowwanee Sikkhabandit, Paya Teerawitthayalert

มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

North Bangkok University

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการที่เหมาะสมสำหรับหลักสูตรเทคโนโลยีอากาศยาน ตามมาตรฐานสากลของกรมการบินพลเรือน และเพื่อประเมินความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบการบริหารจัดการหลักสูตรเทคโนโลยีอากาศยาน ตามมาตรฐานสากลของกรมการบินพลเรือนไปใช้ โดยใช้เทคนิคการวิจัยแบบผสมผสาน งานวิจัยได้ศึกษาข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูล จำนวน 30 คน ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลและสังเคราะห์ข้อมูล จากการศึกษาจากเอกสาร การสัมภาษณ์เจาะลึก เพื่อสร้างเป็นรูปแบบ และทำการประชุมกลุ่มโดยผู้เชี่ยวชาญ เพื่อยืนยันความถูกต้องแม่นยำของรูปแบบที่ได้พัฒนาขึ้น ผลการศึกษาพบว่ารูปแบบการบริหารจัดการหลักสูตรเทคโนโลยีอากาศยานตามมาตรฐานสากลของกรมการบินพลเรือน ประกอบด้วย 5 ส่วนประกอบสำคัญดังนี้ (1) ด้านการบริหารจัดการ ประกอบด้วย หลักการบริหารจัดการ วัตถุประสงค์ กลยุทธ์ หลักธรรมาภิบาล (2) ด้านหลักสูตร ประกอบด้วย การกำหนดจุดมุ่งหมาย การเลือก การจัดเนื้อหาวิชา การนำเอาหลักสูตรไปใช้ การประเมินผลหลักสูตร การปรับปรุงหลักสูตร (3) ด้านนักศึกษา ประกอบด้วย กำหนดจำนวนเป้าหมายจำนวนการรับนักศึกษา กำหนดเกณฑ์การรับนักศึกษา สร้างเครื่องมือ ประชาสัมพันธ์ ประเมินกระบวนการรับนักศึกษา สรุปผลการทบทวน ปรับปรุง (4) ด้านผู้สอนประกอบด้วย การกำหนดคุณสมบัติ การวางแผนด้านอัตรากำลัง บทบาทหน้าที่อาจารย์ การประเมินการสอน และ (5) ด้านทรัพยากรประกอบด้วย ความพร้อม ทรัพยากรที่เอื้อต่อการเรียนรู้ การบำรุงดูแล เทคโนโลยี การ

อาทิตย์ หิมารัตน์, เสาวณีย์ สิกขาบัณฑิต, ปัญญา วีระวิทยาเลิศ
วารสารวิชาการอุตสาหกรรมศึกษา ปีที่ 11 ฉบับที่ 1 มกราคม – มิถุนายน 2560 (131-147)

จัดพื้นที่ จากการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบที่พัฒนาขึ้น พบว่า รูปแบบที่พัฒนาขึ้นนี้มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: รูปแบบการบริหารการจัดการหลักสูตร, หลักสูตรเทคโนโลยีอากาศยาน

Abstract

The objective of this study were to Develop Curriculum Management Model on Diploma in Aircraft Technology, Under International standards of Civil Aviation and to evaluated the feasibility of Curriculum Management Model on Diploma in Aircraft Technology according to the standards of the Department of Civil Aviation. This research used blended techniques. The studied was collect data from 30 persons. The researcher analyzed and synthesized the data and information from experts and made the conclusion to be a model. The focus group was used to confirm the appropriate of the model. The results showed that Curriculum Management Model on Diploma in Aircraft Technology, Under International standards of Civil Aviation consists of five major components: (1) Management aspect: management principle, objective, strategic and good governance (2). Curriculum aspect: objective, course content, course implementation, evaluation and curriculum development. (3) Student aspect: number of students for admission, criteria for student admission, creation tool, public relations, evaluated student admission, conclusion, reviewed and improvement. (4) Teacher aspect: teacher qualification, teacher planning, role of teacher and teaching evaluation. (5) Resources aspect: readiness, learning resources, technology procurement and space management. The evaluated of Curriculum Management Model on Diploma in Aircraft Technology, Under International standards of Civil Aviation by the expert is appropriate in high level.

Keywords: Curriculum Management Model, Diploma in Aircraft Technology.

อาทิตย์ หิมารัตน์, เสาวณีย์ ลิกขาบัณฑิต, ปัญญา ธีระวิทยาเลิศ
วารสารวิชาการอุตสาหกรรมศึกษา ปีที่ 11 ฉบับที่ 1 มกราคม – มิถุนายน 2560 (131-147)

บทนำ

การพัฒนาด้านความรู้ ความเชี่ยวชาญ ในแต่ละสาขาวิชา เน้นในงานอาชีพที่แตกต่างกัน และการศึกษาสามารถแสดงให้เห็นถึงความสำเร็จในแต่ละงานอาชีพได้ต่อไปในอนาคต และจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 เอกชนจัดการศึกษาอบรมให้เกิดความรู้คู่คุณธรรม จัดให้มีกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาแห่งชาติ ปรับปรุงการศึกษาให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม สร้างเสริมความรู้และปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข สนับสนุนการค้นคว้าวิจัยในศิลปวิทยาการต่าง ๆ เร่งรัดการศึกษาวិทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาประเทศ พัฒนาริชาชีพครู และส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะและวัฒนธรรมของชาติ รวมทั้งในการจัดการศึกษาของรัฐ ให้คำนึงถึงการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและเอกชนตามที่กฎหมายบัญญัติ และให้ความคุ้มครองการจัดการศึกษาอบรมขององค์กรวิชาชีพ และเอกชนภายใต้การกำกับดูแลของรัฐ ดังนั้น จึงสมควรมีกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ เพื่อเป็นกฎหมายแม่บทในการบริหาร และจัดการการศึกษาอบรมให้สอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (อารีรัตน์ สังข์มงคล. 2552: 1) ซึ่งประกอบด้วยข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะ คุณภาพที่พึงประสงค์และมาตรฐานที่ต้องการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษาทุกแห่งและเพื่อใช้เป็นหลักในการเทียบเคียงสำหรับการส่งเสริมและกำกับดูแลการตรวจสอบการประเมินผลและการประกันคุณภาพทางการศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546: 21)

ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาหลักการบริหารหลักสูตรอนุปริญญา ประกอบด้วย 2 สาขาวิชา ได้แก่ วิชาเอกอิเล็กทรอนิกส์การบิน (Avionics: AT-AE) และวิชาเอกเครื่องวัดประกอบการบิน (Aircraft Instruments: AT-AI) ดังนั้นจากการศึกษาทั้ง 2 หลักสูตร ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะสร้างรูปแบบการบริหารจัดการหลักสูตรเทคโนโลยีอากาศยาน ตามมาตรฐานสากลของกรมการบินพลเรือน การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาเป็นการเพิ่มโอกาสทางการศึกษาและการเรียนรู้ อีกทั้งเป็นการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในสังคม และจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น สิ่งสำคัญในการนี้ คือ เพื่อเป็นการรักษาชื่อเสียงของสถาบันการบินพลเรือน ที่มุ่งเน้นผลิตนักศึกษาให้เกิดความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของด้านอุตสาหกรรมการบิน ในวิชาชีพอุตสาหกรรมการบินซึ่งเป็นที่ต้องการของตลาดแรงงานด้านอุตสาหกรรมการบิน จึงทำให้หลาย ๆ มหาวิทยาลัยได้ทำการพัฒนาหลักสูตรเพื่อเปิดรับนักศึกษาในด้านอุตสาหกรรมการบินและผลิตบุคลากรด้านการบิน ซึ่งหลักสูตรได้ผ่านการรับรองจากสำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา แต่ภายใต้ข้อกำหนดของมาตรฐานกรมการบินพลเรือนไม่ได้รับการรับรอง การพัฒนาหลักสูตรใดๆ ก็ตามจึงเกิดการปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงการบริหารจัดการของหลักสูตรนั้น ดังนั้นต้องมีการปรับปรุงรูปแบบการบริหารจัดการหลักสูตรเทคโนโลยีอากาศยาน ตามมาตรฐานสากลของกรมการบินพลเรือน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการที่เหมาะสมสำหรับหลักสูตรเทคโนโลยีอากาศยาน ตามมาตรฐานสากลของกรมการบินพลเรือน
2. เพื่อประเมินความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบการบริหารจัดการหลักสูตรเทคโนโลยีอากาศยาน ตามมาตรฐานสากลของกรมการบินพลเรือนไปใช้

ความสำคัญของการวิจัย

1. ผลการวิจัยครั้งนี้ทำให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน ความต้องการและปัญหาของบริหารจัดการหลักสูตรเทคโนโลยีอากาศยาน

อาทิตย์ หิมารัตน์, เสาวณีย์ สิกขาบัณฑิต, ปัญญา ธีระวิทยาเลิศ
วารสารวิชาการอุตสาหกรรมศึกษา ปีที่ 11 ฉบับที่ 1 มกราคม – มิถุนายน 2560 (131-147)

2. ผลการวิจัยครั้งนี้ได้รูปแบบการบริหารการจัดการหลักสูตรเทคโนโลยีอากาศยาน ตามมาตรฐานสากลของกรมการบินพลเรือนที่มีประสิทธิภาพ

3. ผลการวิจัยครั้งนี้เป็นรูปแบบการบริหารการจัดการหลักสูตรเทคโนโลยีอากาศยาน ตามมาตรฐานสากลของกรมการบินพลเรือนที่เหมาะสมรับรองจาก สำนักมาตรฐานการบิน กรมการบินพลเรือน

ขอบเขตการวิจัย

การดำเนินวิจัยครั้งนี้เป็นการดำเนินงานวิจัยเชิงคุณภาพแบบสามเส้า ทฤษฎีการบริหารในปัจจุบันประกอบไปด้วย 4 ทฤษฎีแต่วิธีที่เหมาะสมที่สุดในการทำวิจัยนี้คือ แนวคิดเกี่ยวกับหลักสูตร แนวคิดการบริหารหลักสูตร แนวคิดทฤษฎีการบริหารคุณภาพโดยใช้วงจรคุณภาพ และแนวคิดการพัฒนาหลักสูตร

ผู้วิจัยกำหนดกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการหลักสูตรเทคโนโลยีอากาศยาน ทั้ง 4 ด้าน ดังนี้ ด้านสำนักมาตรฐานการบินกรมการบินพลเรือน ด้านหัวหน้างานซ่อมบำรุงอากาศยานในสถานประกอบการ ด้านผู้อำนวยการหลักสูตรเทคโนโลยีอากาศยาน ด้านคณาจารย์หลักสูตรเทคโนโลยีอากาศยาน

ขอบเขตด้านระยะเวลา การวิจัยครั้งนี้ใช้ระยะเวลา 1ปี 6 เดือน

การทบทวนวรรณกรรม

แนวคิดเกี่ยวกับหลักสูตร

หลักสูตรมีความสำคัญยิ่งในการจัดการศึกษาทุกระดับ เพราะเป็นโครงสร้างกำหนดกรอบแนวทางการปฏิบัติที่จะนำไปสู่การจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตรวมทั้งเป็นแนวทางในการให้การศึกษา ให้ความรู้ การถ่ายทอดวัฒนธรรม การปลูกฝังเจตคติ และค่านิยม การสร้างความเจริญเติบโต ความสมบูรณ์ทางร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา หรืออีกนัยหนึ่งก็คือการพัฒนาผู้เรียนในทุก ๆ ด้าน เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาไปในทิศทางที่สอดคล้องกับความมุ่งหมายทางการศึกษาที่กำหนด

หลักสูตรแต่ละรูปแบบจะแตกต่างกันในประเด็นสำคัญ ดังต่อไปนี้ คือแนวความคิดหรือปรัชญาในการจัดการศึกษาแตกต่างกันจุดเน้นของความมุ่งหมายแตกต่างกัน เป็นต้น จากหลักเกณฑ์ความแตกต่างของหลักสูตรดังกล่าวข้างต้น อาจจำแนกรูปแบบของหลักสูตรได้ 9 รูปแบบ ดังนี้ (รุจิร ภูสาระ, 2546: 8-19)

1. หลักสูตรแบบเนื้อหาวิชาหรือแบบรายวิชา เป็นหลักสูตรแบบดั้งเดิมหรือหลักสูตรเก่าที่เน้นการถ่ายทอดเนื้อหาวิชาเป็นหลัก ต้องการให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เนื้อหาความรู้ต่าง ๆ จะจัดไว้เพื่อถ่ายทอดอย่างมีระเบียบตามที่ผู้รู้ในแต่ละวิชาได้กำหนดไว้

2. หลักสูตรแบบสัมพันธ์วิชา เป็นหลักสูตรที่มีพื้นฐานมาจากหลักสูตรแบบรายวิชาเนื่องจากเมื่อนำหลักสูตรรายวิชาไปใช้การเรียนรู้อันผู้เรียนในแต่ละวิชาแตกแยกกันมากขึ้น ผู้เรียนนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ได้น้อย เพื่อแก้ปัญหาจึงนำเนื้อหาวิชาต่าง ๆ ที่มีลักษณะคล้ายคลึง และมีส่วนเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันจัดไว้ด้วยกัน

3. หลักสูตรแบบหมวดวิชาหรือสหสัมพันธ์ หลักสูตรลักษณะแบบนี้จุดมุ่งหมายจะผสมผสานเนื้อหาวิชาที่มีลักษณะใกล้เคียงกัน หรือสาขาเดียวกัน ให้มีความสัมพันธ์ระหว่างวิชามากขึ้น ในลักษณะหมวดวิชา เช่น หมวดวิชาสังคมศึกษา ประกอบด้วยวิชาภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ หน้าที่พลเมือง ศีลธรรม เป็นต้น

4. หลักสูตรกิจกรรมและประสบการณ์ หลักสูตรลักษณะแบบนี้ต้องการแก้ไขข้อบกพร่องของหลักสูตรแบบรายวิชา ที่ไม่คำนึงถึงความต้องการและความสนใจของผู้เรียน หลักสูตรนี้จึงยึดเอากิจกรรม ความสนใจ และประสบการณ์แวดล้อมมาเป็นแนวทางในการจัดลำดับประสบการณ์การเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ได้

อาทิตย์ หิมารัตน์, เสาวณีย์ ลิกขาบัณฑิต, ปัญญา ธีระวิทยาเลิศ
วารสารวิชาการอุตสาหกรรมศึกษา ปีที่ 11 ฉบับที่ 1 มกราคม – มิถุนายน 2560 (131-147)

ในชีวิตจริง โดยยึดปรัชญาพัฒนาการเป็นแนวทางด้านการวัดผลให้ความสำคัญกับการพัฒนาผู้เรียนมากกว่าปริมาณความรู้ความจำ โดยมีข้อดี คือ สมองความต้องการ และความสนใจของผู้เรียนเป็นการเรียนอย่างมีความหมาย เป็นต้น

5. หลักสูตรเพื่อชีวิตและสังคม หลักสูตรนี้ได้รับอิทธิพลจากแนวคิดปรัชญาพัฒนาการนิยมของจอห์น ดิวอี้ ซึ่งเชื่อว่าการเรียนรู้เกิดจากประสบการณ์ และประสบการณ์จะทำให้พฤติกรรมเปลี่ยนแปลง หลักสูตรนี้จะยึดเอาสังคมและชีวิตของเด็กเป็นหลัก เช่น การมีส่วนร่วมในวัฒนธรรมประเพณีของสังคมที่แวดล้อมอยู่โดยพยายามให้เนื้อหามีส่วนสัมพันธ์กับชีวิตเพื่อให้ผู้เรียนนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง เป็นต้น

6. หลักสูตรแกนกลาง หลักสูตรแบบนี้มีลักษณะผสมผสานเนื้อหาวิชาเพื่อที่จะตอบสนองความต้องการและความสนใจของผู้เรียน ส่งเสริมการเรียนรู้ที่มีความสัมพันธ์กับประสบการณ์ชีวิตของผู้เรียนของผู้เรียน หลักสูตรประกอบด้วยสิ่งที่ผู้เรียนต้องเรียนเป็นความรู้หนึ่ง และส่วนที่ใช้เลือกส่วนหนึ่ง หลักสำคัญอยู่ที่การจัดการเวลาเรียน และการจัดเนื้อหาให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและขณะเดียวกันเน้นการเรียนรู้ทางวิชาการอย่างมีระบบ โดยมีข้อดี คือ มีการผสมผสานทางด้านการเรียนรู้และเนื้อหาวิชา มีความเกี่ยวข้องกับชีวิตและความสนใจของผู้เรียน สมองความสนใจและความถนัดของแต่ละบุคคล เปิดโอกาสให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเอง

7. หลักสูตรแบบเอกัตภาพ หลักสูตรแบบนี้จัดเนื้อหาสาระของหลักสูตรไปตามความเหมาะสมและความต้องการของผู้เรียนแต่ละบุคคล การจัดหลักสูตรแบบนี้ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของครูผู้สอนที่จะวิเคราะห์ความต้องการ ระดับสติปัญญา และความสามารถของผู้เรียนได้อย่างถูกต้อง จัดการเรียนการสอนอยู่ในรูปของการจัดชุดการเรียนให้ผู้เรียนได้ศึกษาและพัฒนาความสามารถของตนไปตามลำดับ มีข้อดีคือ ผู้เรียนสามารถได้เรียนได้ด้วยตนเอง โดยมีครูคอยให้คำแนะนำปรึกษา ผู้เรียนยืดแนวการสอนที่จัดทำไว้ โดยไม่ต้องพบผู้สอนเป็นประจำ ผู้เรียนที่มีความสามารถสูงสามารถพัฒนาตนเองได้เต็มความสามารถ แต่มีข้อจำกัดที่ว่าความสัมพันธ์ในการรวมกลุ่มมีน้อย ผู้เรียนที่ขาดความรับผิดชอบและไม่มีความซื่อสัตย์อาจจะไม่ได้ผลเต็มที่ การแก้ปัญหาต่าง ๆ กระทำได้น้อยและควรจะมาจากการคิดเห็นของกลุ่มมากกว่าคนเดียว

8. หลักสูตรบูรณาการ เป็นการผสมผสานเนื้อหาเข้าด้วยกัน ไม่แยกเป็นรายวิชาโดยพยายามรวมประสบการณ์ต่าง ๆ ให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันโดยจะคัดเลือกตัดตอนมาจากหลาย ๆ สาขา แล้วมาจัดเป็นกลุ่มหมวดหมู่เพื่อให้นักเรียนได้ประสบการณ์ที่ต่อเนื่อง มีคุณค่าต่อการดำเนินชีวิตและพัฒนาตนเอง การบูรณาการเนื้อหาวิชาต่าง ๆ จะเน้นที่ตัวเด็กและปัญหาสังคมเป็นสำคัญการจัดการเรียนสอน มุ่งให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ตรง และนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน จัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความต้องการ การวัดผลจะเน้นพัฒนาการทุกด้านโดยเฉพาะด้านความสามารถในการแก้ปัญหา มีข้อดี คือ ช่วยให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ต่อเนื่อง มีประโยชน์โดยตรงต่อการดำรงชีวิตเป็นหลักสูตรที่มีการผสมผสานกันอย่างดี

9. หลักสูตรแบบส่วนบุคคล (Personalized Curriculum) เป็นหลักสูตรที่ครูและนักเรียนวางแผนร่วมกันตามความเหมาะสมและความสนใจของ ผู้เรียน เรียกว่า สัญญาการเรียนเพื่อส่งเสริมและดึงเอาศักยภาพของผู้เรียนออกมาให้มากที่สุด เท่าที่จะทำได้ ทำให้เกิดความยุติธรรมทางการศึกษามากขึ้น ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนการเรียน มีทางเลือกกิจกรรมการเรียนหลายด้าน เป็นการศึกษาที่ประกันได้ว่าผู้เรียนเกิด การเรียนรู้จริง สอดคล้องกับความต้องการ ความสามารถ ความสนใจของตนเองและชุมชน

สรุป จากที่กล่าวมาแล้วจะเห็นได้ว่าหลักสูตรเป็นแนวการจัดประสบการณ์ที่มีการจัดทำเป็นแผนการจัดสภาพการเรียนรู้ ระดับสถานศึกษา นับได้ว่าหลักสูตรเป็นหัวใจและจุดเด่นของการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษามาตรฐานกรมการbinพลเรือน ซึ่งการกำหนดรูปแบบของหลักสูตรเป็นการพิจารณาเลือกและจัดเนื้อหาวิชาของวิชาของหลักสูตรให้สอดคล้องกับความมุ่งหมายของหลักสูตร โดยหลักสูตรแต่ละรูปแบบจะมีจุดมุ่งหมายโครงสร้างหลักสูตรที่แตกต่างกันออกไป เนื่องจากการสร้างหลักสูตรแต่ละครั้ง ต่างยุคต่างสมัย จึงต้องคำนึงถึงพื้นฐานที่ต่างกันด้วย

อาทิตย์ หิมารัตน์, เสาวณีย์ ลิกขาบัณฑิต, ปัญญา ธีระวิทยาเลิศ
วารสารวิชาการอุตสาหกรรมศึกษา ปีที่ 11 ฉบับที่ 1 มกราคม – มิถุนายน 2560 (131-147)

แนวคิดการบริหารหลักสูตร

การทำความเข้าใจและให้ความสำคัญกับการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาอย่างชัดเจนและถูกต้องถือเป็นเครื่องมือที่สำคัญประการหนึ่งในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของชาติ โดยมีหลักและแนวคิดที่สำคัญ 9 ประการ ดังนี้ (พงษ์ศักดิ์ ภูกาบขาว, 2540)

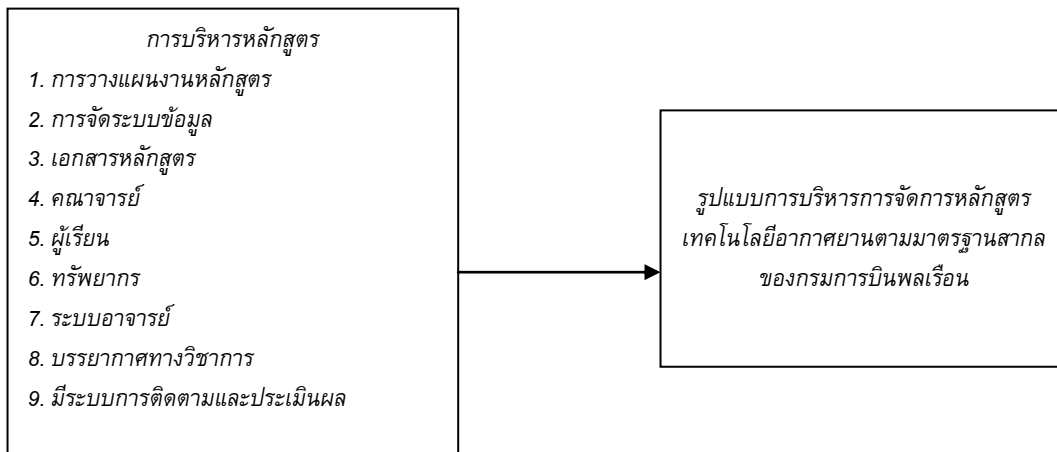
1. การวางแผนงานหลักสูตร ในช่วงระยะเปลี่ยนผ่านของการปฏิรูปหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานทุกโรงเรียน จะมีทั้งหลักสูตรใหม่และหลักสูตรเก่า หลักสำคัญในการบริหารหลักสูตรคือจะต้องทำให้ผู้เรียนสูญเสียประโยชน์น้อยที่สุด เพราะฉะนั้นจะต้องใช้เวลาในการเปลี่ยนหลักสูตรให้น้อยและสั้นที่สุด ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีการวางแผนที่ดี ต้องจัดระบบให้ดี มีข้อมูลที่ชัดเจน และตระเตรียมทุกอย่างให้พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง
2. การจัดระบบข้อมูลโรงเรียน นับเป็นพื้นฐานที่สำคัญประการหนึ่งในการบริหารหลักสูตร ระบบข้อมูลโรงเรียนประกอบด้วยข้อมูลต่าง ๆ
3. เอกสารหลักสูตร จะต้องชี้แจงการสอนอย่างถูกต้อง ชัดเจน และทันสมัย เอกสารประกอบหลักสูตรและรายวิชาที่ละเอียดประณีต จะช่วยให้การบริหารหลักสูตรเป็นไปโดยง่าย สามารถติดตามการทำงานได้อย่างใกล้ชิดและเป็นขั้นเป็นตอน
4. ครูอาจารย์มีคุณภาพ เข้าใจหลักสูตรอย่างดี เมื่อครูเป็นผู้เขียนหลักสูตรเองแล้ว ย่อมจะทำให้การศึกษาทำความเข้าใจหลักสูตรเป็นไปโดยง่าย สามารถปรับประยุกต์ให้เหมาะสมกับสภาพที่เป็นจริงในห้องเรียนได้
5. ผู้เรียนมีความพร้อมด้านความรู้พื้นฐานและคุณธรรม ทั้งด้านวิชาการ คุณธรรม จริยธรรมสถานศึกษา จะต้องจัดเตรียมระบบข้อมูลรายบุคคลของผู้เรียน โดยครูผู้สอนทุกคนมีส่วนร่วมพัฒนาผู้เรียนทุก ๆ ด้าน
6. มีทรัพยากรสนับสนุนที่ดีและเพียงพอ การบริหารการศึกษาในอนาคตอันใกล้เป็นการกระจายอำนาจในหลาย ๆ ด้าน ท้องถิ่นจะมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการทรัพยากรในการเรียนการสอน ซึ่งครอบคลุมทั้งเรื่องงบประมาณ ทรัพยากรบุคคล แหล่งเรียนรู้ และสภาพแวดล้อมในการเรียนการสอน รวมทั้งการระดมทรัพยากรจะต้องกระทำอย่างหลากหลายและกว้างขวางขึ้น
7. ระบบอาจารย์ที่ปรึกษาดีและมีประสิทธิภาพ ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน จุดเน้นอีกเรื่องหนึ่งคือกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จะมีสอดแทรกอยู่เป็นระยะ ๆ ตลอดเวลา บทบาทในเรื่องนี้ไม่ใช่ภาระหน้าที่ของคุณครูคนใดคนหนึ่ง แต่ครูทุกคนจะมีบทบาทเป็นครูที่ปรึกษาหรือครูแนะแนวได้ โดยเฉพาะครูที่อยู่ใกล้ชิดเด็ก
8. มีบรรยากาศทางวิชาการที่เอื้อต่อการแสวงหาความรู้ ทุกจุดทุกมุมของโรงเรียนและชุมชนเป็นสิ่งที่เรียนรู้ได้ ไม่ใช่จะต้องเรียนจากตำราอย่างเดียว หากครูเข้าใจก็จะสามารถดึงประสบการณ์ของผู้เรียนเข้ามาสู่กระบวนการเรียนรู้ได้ การสร้างบรรยากาศทางวิชาการเป็นเรื่องละเอียดอ่อน ต้องอาศัยความเอาใจใส่อย่างสูงจากผู้เกี่ยวข้อง เช่น การจัดแสดงนิทรรศการหรือข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ในโรงเรียน หากทำให้เป็นปัจจุบันและให้เด็กมีส่วนร่วมในการทำ ก็จะเป็นกิจกรรมและแหล่งเรียนรู้ที่ใกล้ตัวเด็กได้อีกแหล่งหนึ่ง เช่น นำผลงานของเด็กที่ดีเด่นมาแสดง ทั้งด้านศิลปะ หรือในโรงอาหาร ติดป้ายให้เด็กได้เกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับโภชนาการ เป็นต้น
9. มีระบบการติดตามและประเมินผล คณะกรรมการบริหารหลักสูตรรายวิชาจะต้องมาพูดคุยกันในแต่ละภาคการศึกษา และทุกสิ้นปีการศึกษา คณะกรรมการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาก็จะต้องจัดการประเมินผล ดูภาพรวม และเขียนรายงานออกมา เป็นการประเมินภายในในตัว เป็นการทำงานที่ผลการปฏิรูปการเรียนการสอนจะไปสู่ตัวผู้เรียนโดยตรง และควรเน้นการประเมินตามสภาพจริงระบบบริหารจัดการ

สรุป ตามหลักการและจุดหมายของหลักสูตรการศึกษาจะต้องมีกระบวนการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพ โดยให้บุคคลทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาเข้ามามีส่วนร่วม เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการสร้างความเข้าใจ ความร่วมมือ การประสานงาน และการดำเนินงานในส่วนที่เกี่ยวข้อง ซึ่งกระบวนการ

อาทิตย์ หิมารัตน์, เสาวณีย์ ลิกขาบัณฑิต, ปัญญา วีระวิทยาเลิศ
วารสารวิชาการอุตสาหกรรมศึกษา ปีที่ 11 ฉบับที่ 1 มกราคม – มิถุนายน 2560 (131-147)

บริหารจัดการหลักสูตรของสถานศึกษา มีภารกิจและแนวดำเนินการในหลายภารกิจในการบริหารหลักสูตรใหม่ของการบินพลเรือน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมุติฐานในการวิจัย

การประเมินรูปแบบการบริหารการจัดการหลักสูตรเทคโนโลยีอากาศยานตามมาตรฐานสากลของกรมการบินพลเรือนอยู่ในระดับสูง

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้แบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอนคือ

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจัย ปัญหาและความต้องการของหลักสูตรเทคโนโลยีอากาศยานตามมาตรฐานสากลของกรมการบินพลเรือน

ผู้วิจัยทำการศึกษาสภาพการปัจจุบันเกี่ยวข้องกับการบริหารงาน ความต้องการ ปัญหาของสถาบันการบินพลเรือน อีกทั้งแนวคิด หลักการ ทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารเพื่อใช้ในการสร้างแบบ สัมภาษณ์บุคลากรทางทั้ง 4 ด้าน ดังนี้ ด้านสำนักมาตรฐานการบินกรมการบินพลเรือน ด้านหัวหน้างานซ่อมบำรุงอากาศยานในสถานประกอบการ ด้านผู้อำนวยการหลักสูตรเทคโนโลยีอากาศยาน ด้านคณาจารย์หลักสูตรเทคโนโลยีอากาศยาน เพื่อวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลไปใช้ในการสร้างแบบสอบถามต่อไป

ขั้นตอนที่ 2 วิเคราะห์รูปแบบการบริหารการจัดการหลักสูตรเทคโนโลยีอากาศยานตามมาตรฐานสากลของกรมการบินพลเรือน

ผู้วิจัยได้กำหนดคุณสมบัติเบื้องต้นของผู้ให้ข้อมูลสำคัญว่าต้องเป็นผู้ที่ทำงานในองค์กรหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรเทคโนโลยีอากาศยานตามมาตรฐานสากลของกรมการบินพลเรือน ทั้งโดยตรงหรือในฐานะผู้สนับสนุนดังรายละเอียดกล่าวแล้วข้างต้น ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเลือกที่จะใช้วิธีการคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญโดยอาศัยกรอบทฤษฎีเพื่อให้สอดคล้องกับเป้าหมายในการวิจัยนี้ ด้วยการคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญแบบเฉพาะเจาะจง โดยจำแนกผู้ให้ข้อมูลสำคัญทั้ง 4 ด้าน ดังนี้ ด้านสำนักมาตรฐานการบินกรมการบินพลเรือน ด้านหัวหน้างานซ่อมบำรุงอากาศยานใน

อาทิตย์ หิมารัตน์, เสาวณีย์ ลิกขาบัณฑิต, ปัญญา ธีระวิทยาเลิศ
วารสารวิชาการอุตสาหกรรมศึกษา ปีที่ 11 ฉบับที่ 1 มกราคม – มิถุนายน 2560 (131-147)

สถานประกอบการ ด้านผู้อำนวยการหลักสูตรเทคโนโลยีอากาศยาน ด้านคณาจารย์หลักสูตรเทคโนโลยีอากาศยาน จำนวน 38 ท่าน ผู้ศึกษาวิจัยเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการวิเคราะห์ข้อมูลและสังเคราะห์ข้อมูล เพื่อสรุปผลการวิจัยที่ได้จากการศึกษาจากเอกสารจากการสัมภาษณ์เจาะลึก และจากการสังเกตการณ์ ตลอดจนผู้ศึกษาวิจัยต้องใช้ความสามารถในการวิเคราะห์และสังเคราะห์ เพื่อสรุปผลข้อมูลที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญ เพื่อยืนยันความถูกต้องแม่นยำของงานวิจัย ใช้เทคนิคเดลฟาย จำนวน 3 รอบ ผลการศึกษาสามารถสรุป

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินรูปแบบการบริหารการจัดการหลักสูตรเทคโนโลยีอากาศยานตามมาตรฐานสากลของกรมการbinพลเรือน

การดำเนินการวิจัยขั้นตอนที่ 3 เป็นการประเมินเพื่อตรวจสอบความเป็นไปได้ ความเหมาะสม และประโยชน์ในการใช้รูปแบบการบริหารการจัดการหลักสูตรเทคโนโลยีอากาศยานตามมาตรฐานสากลของกรมการbinพลเรือน การจัดทำและการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้รับจากแบบสัมภาษณ์เชิงลึก แบบกึ่งมีโครงสร้างแบบส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ซึ่งใช้วัดระดับความคิดความเห็นและเจตคติตามแบบของลิเคอร์ต (Likert scaling) เพื่อศึกษาตรวจสอบความเหมาะสม ในการนำไปใช้ปฏิบัติจริง นำข้อมูลมาหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคำตอบแต่ละข้อว่ามีความเหมาะสมเพื่อกำหนดรูปแบบ

ขั้นตอนที่ 4 แก้ไขปรับปรุงและพัฒนา โดยการนำผลการประเมินรูปแบบในขั้นตอนที่ 3 มาปรับปรุง เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ต่อไป

การดำเนินการวิจัยในระยะที่ 4 เป็นการประเมินเพื่อตรวจสอบความเป็นไปได้ และประโยชน์ในการใช้รูปแบบการบริหารจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาหลักสูตรเทคโนโลยีอากาศยานตามมาตรฐานสากลของกรมการbinพลเรือน

ผลการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจัย ปัญหาและความต้องการของหลักสูตรเทคโนโลยีอากาศยานตามมาตรฐานสากลของกรมการbinพลเรือน

ผู้วิจัยทำการศึกษาสภาพการปัจจุบันเกี่ยวข้องกับการบริหารงาน ความต้องการ ปัญหาของสถาบันการbinพลเรือน อีกทั้งแนวคิด หลักการ ทฤษฎีเกี่ยวข้องกับการบริหารเพื่อใช้ในการสร้างแบบ สัมภาษณ์สำนักมาตรฐานการbinพลเรือน หัวหน้างานซ่อมบำรุงอากาศยานในสถานประกอบการ ผู้อำนวยการหลักสูตรเทคโนโลยีอากาศยาน และ คณาจารย์หลักสูตรเทคโนโลยีอากาศยานดังนี้

1. ในการบริหารจัดการต่าง ๆ ก็มีสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในการบริหารจัดการ เนื่องการบริหารจัดการที่ผ่านมาผู้บริหารจะใช้งานเป็นตัวตั้งในการบริหารจัดการ ขาดการมองอย่างเชื่อมโยงสัมพันธ์ทั้งเรื่องของคนทำงาน และปัจจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องเนื่อง ทำให้การปฏิสัมพันธ์ของ “คน” ในองค์กรเกิดปัญหา ส่งผลต่อการบริหารและการจัดหลักสูตรเทคโนโลยีอากาศยาน สถาบันการbinพลเรือนโดยรวม จากการที่ผู้เขียนในฐานะที่เป็นผู้บริหารที่มาอยู่ใหม่ได้เก็บข้อมูลจากการศึกษาเอกสาร การพูดคุยแบบไม่เป็นทางการทั้งกับบุคลากรในสถาบัน ผู้บริหาร ทำให้ทราบถึงสภาพปัญหาที่นำมาวิเคราะห์หาวิธีการบริหารจัดการให้เหมาะสมกับสภาพปัจจุบัน

2. ปัญหาของหลักสูตร คือปัญหาที่เกิดขึ้นในกระบวนการยกระดับของหลักสูตรจากระดับที่เป็นขึ้นสู่อีกระดับหนึ่งเกิดจากบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนและการพัฒนาหลักสูตร เช่น อาจารย์ ผู้บริหาร ผู้จัดทำหลักสูตร ไม่เข้าใจกระบวนการของการพัฒนาหลักสูตร มีเจตคติที่ไม่ดีต่อการพัฒนาหลักสูตร ไม่ยอมรับกับการเปลี่ยนแปลงของหลักสูตร มีความรู้ความสามารถไม่เพียงพอที่จะพัฒนาหลักสูตรปัญหาอันเกิดจากการร่วมคิดร่วมทำ ร่วมกันสร้างหลักสูตร และร่วมกันนำหลักสูตรไปใช้

อาทิตย์ หิมารัตน์, เสาวณีย์ ลิกขาบัณฑิต, ปัญญา ธีระวิทยาเลิศ
วารสารวิชาการอุตสาหกรรมศึกษา ปีที่ 11 ฉบับที่ 1 มกราคม – มิถุนายน 2560 (131-147)

3. สภาพปัจจุบัน และปัญหาด้านนักศึกษา ไม่มีการกำหนดเป้าหมายจำนวนรับนักศึกษาคำนึงความต้องการของตลาดแรงงานและสภาพความพร้อมของอาจารย์ประจำที่มีอยู่ (ควบคุมอัตราส่วนอาจารย์ต่อนักศึกษาให้เป็นไปตามเกณฑ์) ไม่มีเกณฑ์การรับนักศึกษาที่ประกาศรับสะท้อนคุณภาพของนักศึกษาที่เหมาะสมกับหลักสูตรที่เปิดสอนและสอดคล้องกับระดับของหลักสูตรประเภทหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิตกึ่งของสถาบันและหลักสูตรผลลัพธ์การเรียนรู้ที่กำหนดในหลักสูตร

4. สภาพปัจจุบัน และปัญหาด้านผู้สอน อาจารย์ในสถาบันเหนื่อยกันมาก มีงานให้ทำมากมายเกินจำเป็น อาจารย์ถูกดึงเวลาออกไปจากนักศึกษาทุกวันๆ แทบไม่ได้สอนหนังสือ เราน่าจะไปผิดทาง เพราะเมื่อเราเหนื่อยขึ้น งานมากขึ้น นักศึกษาๆ กลับแย้ง ปัญหาสังคมเยาวชน และผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาก็ตกต่ำ

5. สภาพปัจจุบัน และปัญหาด้านทรัพยากร ในด้านอุปกรณ์การทดลองไม่พร้อม ระบบอินเทอร์เน็ตช้ามาก ห้องปฏิบัติการยังไม่ทันสมัย โปรเจคเตอร์มีปัญหา ควรมีห้องและแหล่งเรียนรู้มากกว่านี้ เป็นต้น ที่ประชุมจึงมีมติเสนอให้ควรมีการแจ้งความต้องการจัดหาและปรับปรุงสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ต่อที่ประชุมคณะ

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนารูปแบบการบริหารการจัดการหลักสูตรเทคโนโลยีอากาศยานตามมาตรฐานสากลของกรมการบินพลเรือน

ผู้บริหารและบุคลากรของสถาบันการบินพลเรือนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเป็นชาย ร้อยละ 93.33 มีอายุ 30 – 50 ปี ร้อยละ 70.00 และมีตำแหน่งผู้บริหาร (หัวหน้างานขึ้นไป) ร้อยละ 93.33

สรุปความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เกี่ยวกับรูปแบบการบริหารการจัดการหลักสูตรเทคโนโลยีอากาศยานตามมาตรฐานสากลของกรมการบินพลเรือน จำแนกการบริหารการจัดการหลักสูตร (ครั้งที่ 1) โดยรวม ซึ่งอยู่ระดับปานกลางพบว่า อยู่ในระดับปานกลาง

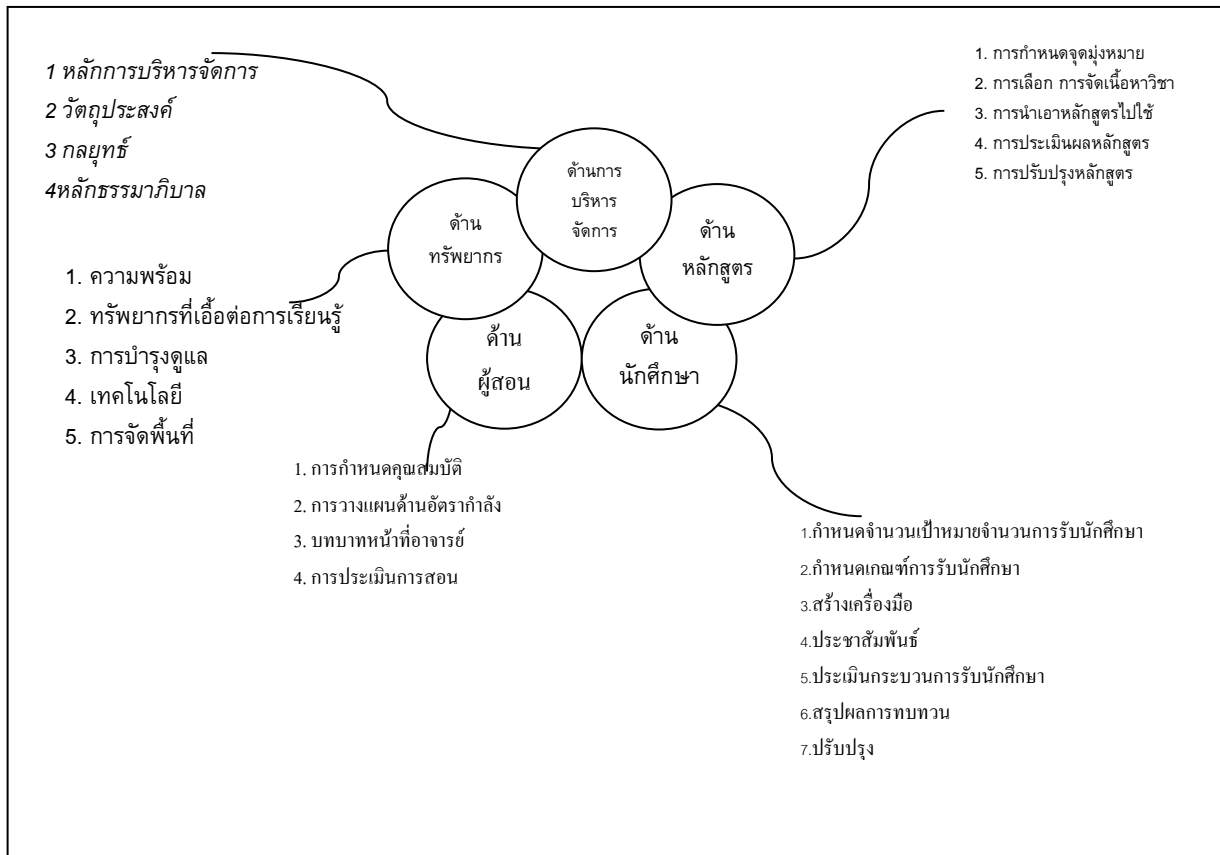
สรุปความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เกี่ยวกับรูปแบบการบริหารการจัดการหลักสูตรเทคโนโลยีอากาศยานตามมาตรฐานสากลของกรมการบินพลเรือน จำแนกการบริหารการจัดการหลักสูตร (ครั้งที่ 2) โดยรวม ซึ่งอยู่ระดับมาก

สรุปความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เกี่ยวกับรูปแบบการบริหารการจัดการหลักสูตรเทคโนโลยีอากาศยานตามมาตรฐานสากลของกรมการบินพลเรือน จำแนกการบริหารการจัดการหลักสูตร (ครั้งที่ 3) โดยรวม ซึ่งอยู่ระดับมากที่สุด

ผู้ศึกษาวิจัยวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยเชิงคุณภาพแบบสามเส้าเกี่ยวกับสภาพและปัญหาในการบริหารจัดการเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารการจัดการหลักสูตรเทคโนโลยีอากาศยานตามมาตรฐานสากลของกรมการบินพลเรือน โดย กำหนดประเด็นที่ทำการสังเคราะห์ตามองค์ประกอบการบริหารจัดการใน 5 ด้าน ได้แก่ (1) ด้านการบริหารจัดการ (2) ด้านหลักสูตร (3) ด้านนักศึกษา (4) ด้านผู้สอน และ (5) ด้านทรัพยากรเพื่อหาจุดเด่นมาเป็นต้นแบบองค์การที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการบริหารการจัดการหลักสูตรเทคโนโลยีอากาศยานตามมาตรฐานสากลของกรมการบินพลเรือน

ร่างรูปแบบการบริหารการจัดการหลักสูตรเทคโนโลยีอากาศยานตามมาตรฐานสากลของกรมการบินพลเรือน และวิเคราะห์เอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการการศึกษาแบบมีส่วนร่วมที่มีต่อประสิทธิภาพของหลักสูตรเทคโนโลยีอากาศยานตามมาตรฐานสากลของกรมการบินพลเรือนเกี่ยวกับแนวคิดในการประยุกต์ใช้เพื่อการทำงาน ในขั้นตอนที่ 1 2 3 และ 4 รวมทั้งผลการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญในขั้นตอนที่ 5 มาวิเคราะห์ และจัดทำร่างรูปแบบการบริหารการจัดการหลักสูตรเทคโนโลยีอากาศยานตามมาตรฐานสากลของกรมการบินพลเรือน โดยได้ออกมา ดังนี้

อาทิตย์ หิมารัตน์, เสาวณีย์ ลิกขาบัณฑิต, ปัญญา วีระวิทยาเลิศ
วารสารวิชาการอุตสาหกรรมศึกษา ปีที่ 11 ฉบับที่ 1 มกราคม – มิถุนายน 2560 (131-147)

องค์ประกอบที่ 1 ด้านเนื้อหาของหลักสูตร

ประเด็นที่ 1 หลักการบริหารจัดการ ได้แก่ การบริหารโดยใช้สถาบันเป็นฐาน การบริหารแบบมีส่วนร่วม และบริหารผลสำเร็จอย่างสมดุล มีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของสถาบัน ไม่มีขั้นตอนการปฏิบัติงานเกินความจำเป็น มีการปรับปรุงภารกิจได้รับการอำนวยความสะดวก ได้รับการตอบสนองความต้องการ และมีการประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ การบริหารการจัดการตามความต้องการและจำเป็นของสถานศึกษา โดยคณะกรรมการซึ่งมีอำนาจหน้าที่ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมทำ และร่วมประเมิน โดยใช้หลักการกระจายอำนาจไปยังสถานศึกษา 4 ด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารบุคคล และด้านบริหารทั่วไป บนพื้นฐานของหลักการมีส่วนร่วม

ประเด็นที่ 2 วัตถุประสงค์ ภาพความสำเร็จของหลักสูตร ได้แก่ ศักยภาพของนักศึกษา สมรรถนะของอาจารย์ สมรรถนะของผู้บริหาร คุณภาพของสถาบัน และการยอมรับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน

ประเด็นที่ 3 กลยุทธ์การดำเนินการ แนวทาง วิธีการสร้างพลังขับเคลื่อนให้สถาบันมีระบบการบริหารจัดการที่ดี การพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการจัดการเรียนรู้ การเสริมสร้างศักยภาพบุคลากร การเพิ่มสมรรถนะของสถาบัน การระดมสรรพกำลังและเครือข่ายอุปถัมภ์

ประเด็นที่ 4 หลักธรรมาภิบาล แม้จะดีเลิศสักเพียงใดก็ตาม แต่ก็ยากที่จะกระทำให้สำเร็จให้ครบทุกหลักการ ฉะนั้นก่อนที่จะมาให้ความสนใจการพัฒนาการบริหารและการจัดการนั้น ควรให้ความสำคัญกับการศึกษาก่อนเป็นอันดับแรก เพราะว่าการศึกษาคือเครื่องมือที่สำคัญต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ก่อนที่จะนำไปสู่การพัฒนาในด้านอื่น ๆ

อาทิตย์ หิมารัตน์, เสาวณีย์ ลิกขาบัณฑิต, ปัญญา ธีระวิทยาเลิศ
วารสารวิชาการอุตสาหกรรมศึกษา ปีที่ 11 ฉบับที่ 1 มกราคม – มิถุนายน 2560 (131-147)

การพัฒนางานใด ๆ ต้องพัฒนาที่อุดมการณ์ของคนให้ไปสู่จุดมุ่งหมายที่แท้จริง กำหนดไว้มี 8 หลักการ คือ การมีส่วนร่วม การปฏิบัติตามกฎหมาย ความโปร่งใส ความรับผิดชอบ ความสอดคล้อง ความเสมอภาค การมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล และการมีเหตุผล

องค์ประกอบที่ 2 ด้านหลักสูตร

ประเด็นที่ 1. การกำหนดความมุ่งหมายของหลักสูตร แต่ละระดับนี้สนองความต้องการของกลุ่มเยาวชนที่มีสภาพทางจิตใจ ร่างกาย มีความสามารถในการเรียนรู้ และมีความต้องการทางการศึกษาแตกต่างกันออกไป

ประเด็นที่ 2. การเลือก การจัดเนื้อหาวิชาและประสบการณ์ เมื่อได้กำหนดแล้วว่าความมุ่งหมายของหลักสูตรมีอะไรบ้าง กิจกรรมขั้นที่สองในการพัฒนาหลักสูตรคือ การเลือกสรรวิชาความรู้และประสบการณ์ต่าง ๆ ที่คาดว่าจะช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาไปสู่จุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้

ประเด็นที่ 3. การนำเอาหลักสูตรไปใช้ การที่ผู้บริหารและอาจารย์ นำเอาโครงการของหลักสูตรที่เป็นรูปเล่มเหล่านั้นไปปฏิบัติให้เกิดผล

ประเด็นที่ 4. การประเมินผลหลักสูตร การหาคำตอบว่า หลักสูตรสัมฤทธิ์ผลตามที่กำหนดไว้ในความมุ่งหมายหรือไม่ มากน้อยเพียงไร และอะไรเป็นสาเหตุ การประเมินหลักสูตรเป็นงานที่ละเอียด ต้องการผู้ที่มีความรู้ทั้งในเรื่องของหลักสูตรและการประเมินผล

ประเด็นที่ 5. การปรับปรุงหลักสูตร กระบวนการพัฒนาหลักสูตรมีลักษณะเป็นวัฏจักร เริ่มต้นด้วยการกำหนดความมุ่งหมาย เลือกและจัดเนื้อหาวิชาและประสบการณ์ให้สอดคล้องกับความมุ่งหมาย นำหลักสูตรไปปฏิบัติให้เกิดผลตามที่มุ่งหมายไว้

องค์ประกอบที่ 3 ด้านนักศึกษา

ประเด็นที่ 1. กำหนดจำนวนเป้าหมายจำนวนการรับนักศึกษา หลักสูตรกำหนดจำนวนเป้าหมายจำนวนการรับนักศึกษา โดยคำนึงถึงสัดส่วนของอาจารย์ต่อจำนวนนักศึกษา และศึกษาความต้องการของตลาดแรงงาน

ประเด็นที่ 2. กำหนดเกณฑ์การรับนักศึกษาตาม ปรัชญา วิสัยทัศน์ของสถาบัน และหลักสูตร หลักสูตรมีการกำหนดเกณฑ์การรับนักศึกษาที่สะท้อนถึงปรัชญา วิสัยทัศน์ ของสถาบัน

ประเด็นที่ 3. สร้างเครื่องมือเพื่อใช้ในการคัดเลือกนักศึกษาและแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการจัดสอบ สถาบันดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการและสร้างเครื่องมือในการทดสอบ

ประเด็นที่ 4. ประชาสัมพันธ์ หลักสูตรที่เปิดรับ, เกณฑ์การรับนักศึกษา และกำหนดการต่าง ๆ ประกาศเกณฑ์การรับนักศึกษาผ่านช่องทาง เว็บไซต์

ประเด็นที่ 5. ประเมินกระบวนการรับนักศึกษา .หลักสูตรจัดประชุมเพื่อพิจารณาจุดเด่น จุดด้อยกระบวนการรับนักศึกษา เพื่อดำเนินการพัฒนาปรับปรุงในการรับนักศึกษาในปีถัดไป ประชุมคณะกรรมการหลักสูตรเพื่อทบทวนการจัดการความรู้ในกระบวนการรับนักศึกษาประชุมคณะกรรมการหลักสูตรเพื่อทบทวนการจัดการความรู้ในกระบวนการรับนักศึกษา

ประเด็นที่ 6. สรุปผลการทบทวนและจัดทำเป็นแนวปฏิบัติที่ดี สรุปผลการทบทวนและจัดทำเป็นแนวปฏิบัติที่ดี ด้านกระบวนการรับนักศึกษา

ประเด็นที่ 7. นำไปปรับปรุงในการวางแผนการรับนักศึกษาครั้งต่อไปนำแนวปฏิบัติที่ดีในกระบวนการรับนักศึกษาไปปรับปรุงในการวางแผนการรับนักศึกษาครั้งต่อไป

อาทิตย์ หิมารัตน์, เสาวณีย์ ลิกขาบัณฑิต, ปัญญา ธีระวิทยาเลิศ
วารสารวิชาการอุตสาหกรรมศึกษา ปีที่ 11 ฉบับที่ 1 มกราคม – มิถุนายน 2560 (131-147)

องค์ประกอบที่ 4 ด้านผู้สอน

ประเด็นที่ 1 การกำหนดคุณสมบัติ อาจารย์เป็นปัจจัยป้อนที่สำคัญของการผลิตบัณฑิต ผู้เกี่ยวข้องต้องมีการออกแบบระบบประกันการบริหารและพัฒนาอาจารย์เพื่อให้ได้อาจารย์ที่มีคุณภาพเหมาะสม มีคุณสมบัติสอดคล้องกับบริบท ปรัชญา วิสัยทัศน์ของสถาบัน และของหลักสูตร

ประเด็นที่ 2 การวางแผนด้านอัตรากำลัง บุคลากรในสถาบันศึกษาที่มีหน้าที่หลักทางด้านการสอนและการวิจัย และปฏิบัติหน้าที่เต็มเวลาตามภาระงานที่รับผิดชอบในหลักสูตรที่เปิดสอน อาจารย์ประจำเต็มเวลาที่มีภาระหน้าที่ในการบริหารหลักสูตรและจัดการเรียนการสอน โดยวางแผน ติดตาม ทบทวนการดำเนินงานหลักสูตร และปฏิบัติงานประจำหลักสูตรนั้นตลอดระยะเวลาที่จัดการศึกษาตามหลักสูตรนั้น มีคุณวุฒิตรงหรือสัมพันธ์กับสาขาวิชาที่เปิดสอนไม่น้อยกว่า 5 คน และทุกคนเป็นอาจารย์ประจำเกินกว่า 1 หลักสูตรในเวลาเดียวกันไม่ได้

ประเด็นที่ 3 บทบาทหน้าที่อาจารย์ การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญทุกหลักสูตร มีการพัฒนาระบบและกลไกการจัดการเรียนการสอนที่มีความยืดหยุ่นและหลากหลาย สามารถตอบสนองความต้องการและความถนัดของผู้เรียน ยอมรับความสามารถที่แตกต่างและวิธีการเรียนรู้ที่หลากหลายของผู้เรียน เน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการออกแบบวิธีการเรียนการสอนที่เน้นการคิดวิเคราะห์

ประเด็นที่ 4 การประเมินการสอน การประเมินความคิดเห็นของผู้เรียนต่อคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของอาจารย์ในทุกรายวิชา และมีการประเมินคุณภาพความเพียงพอและความเหมาะสมของอุปกรณ์และสื่อสนับสนุนการเรียนรู้

องค์ประกอบที่ 5 ด้านทรัพยากร

ประเด็นที่ 1. ความพร้อม พื้นที่สถาบัน โครงสร้างพื้นฐาน อาคารเรียน อาคารประกอบ ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ ห้องบริการ และพื้นที่สำหรับจัดกิจกรรมกีฬาและการพักผ่อนเหมาะสม

ประเด็นที่ 2. ทรัพยากรที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มีการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มีแหล่งการเรียนรู้ สื่อการเรียนการสอน และสื่อเทคโนโลยีที่มีประสิทธิภาพ เพียงพอกับความต้องการของนักศึกษาและบุคลากรทุกคน ปรับปรุงสภาพแวดล้อม สื่อ ห้องสมุดที่เอื้อต่อการเรียนรู้ อย่างเพียงพอและเหมาะสม

ประเด็นที่ 3. การบำรุงดูแล มีการบำรุงดูแล รักษาทรัพยากรให้เอื้อต่อการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ วิธีการนี้เป็นการดูแลบำรุงรักษาตามสภาพกิจวัตรประจำวันที่พบที่เห็น

ประเด็นที่ 4. เทคโนโลยี ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นการบริหารระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการบริหารในสถาบัน ดังนั้น สถาบันอัจฉริยะต้องใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นเครื่องมือของการบริหาร โดยเฉพาะการบริหารจัดการข้อมูล โดยสถาบันต้องมีฐานข้อมูลที่สมบูรณ์ ข้อมูลที่สำคัญได้แก่ ข้อมูลด้านบุคลากร ได้แก่ นักศึกษา และอาจารย์ ข้อมูลด้านทรัพยากร ได้แก่ การเงินและงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ ข้อมูลด้านบริหารทั่วไป เพื่อเป็นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา และข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับความรู้ความสามารถในการสอนของอาจารย์

ประเด็นที่ 5. การจัดพื้นที่ สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ที่เพียงพอและเหมาะสมต่อการจัดการเรียนการสอน สิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่สถาบันและหลักสูตรได้จัดเตรียมไว้ให้ ได้แก่ ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการวิจัยที่นักศึกษาสามารถเข้าไปใช้ห้องเพื่อทำงานวิจัยหรือนัดอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อปรึกษาหัวข้องานวิจัย อินเทอร์เน็ตไร้สาย(Wifi) ที่บริการตามจุดต่างๆ เป็นต้น จัดพื้นที่สำหรับนักศึกษาและอาจารย์ได้พบปะ สังสรรค์แลกเปลี่ยนสนทนาหรือทำงานร่วมกัน โดยสถาบันได้บริหารการใช้ทรัพยากรร่วมกันระหว่างนักศึกษา เพื่อให้เกิดการใช้ทรัพยากรให้คุ้มค่าที่สุด

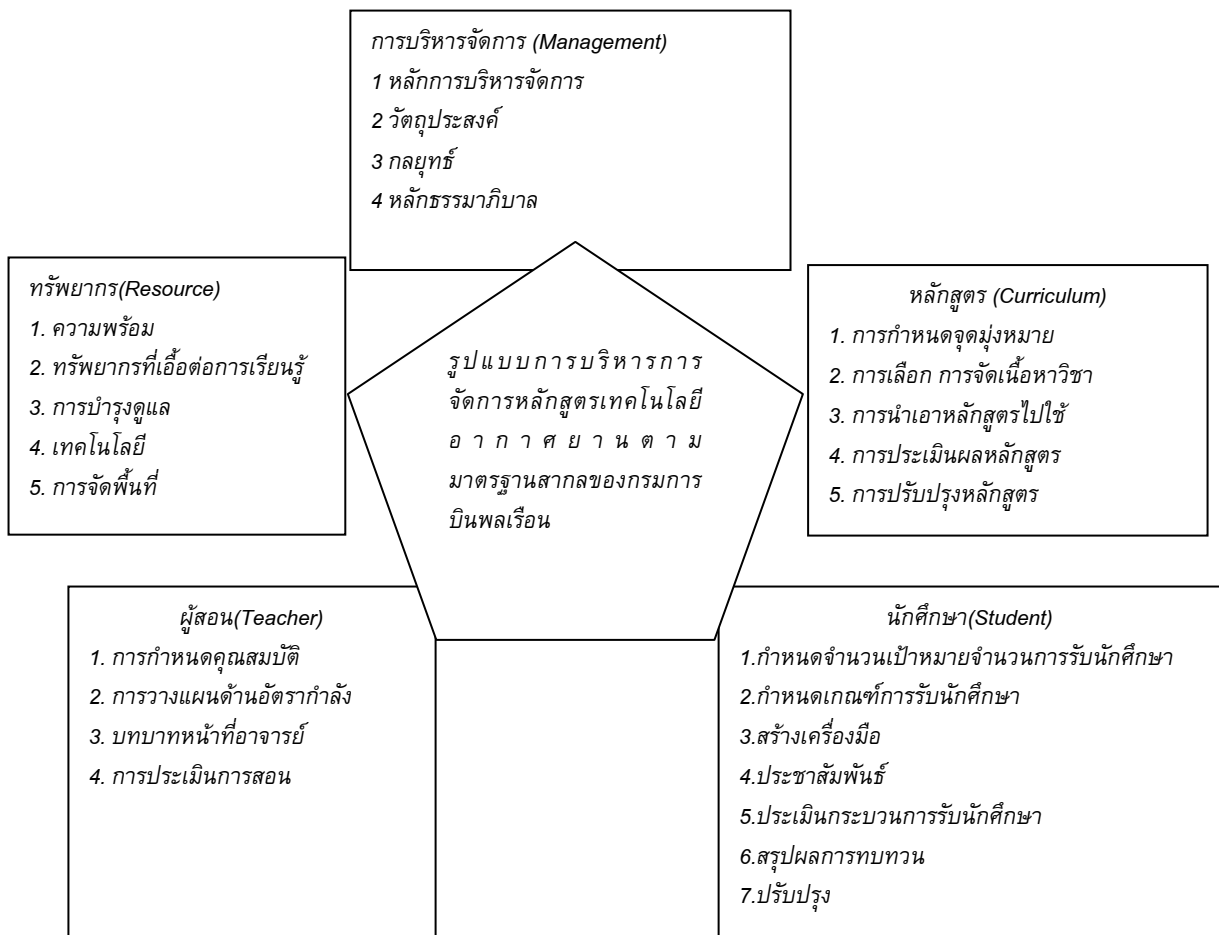
อาทิติย์ หิมารัตน์, เสาวณีย์ ลิกขาบัณฑิต, ปัญญา วีระวิทยาเลิศ
วารสารวิชาการอุตสาหกรรมศึกษา ปีที่ 11 ฉบับที่ 1 มกราคม – มิถุนายน 2560 (131-147)

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินรูปแบบการบริหารการจัดการหลักสูตรเทคโนโลยีอากาศยานตามมาตรฐานสากลของกรมการบินพลเรือน

ร่างการประเมินรูปแบบการบริหารการจัดการหลักสูตรเทคโนโลยีอากาศยานตามมาตรฐานสากลของกรมการบินพลเรือน ตามกระบวนการการประเมินของผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 5 คน ได้ประเมินและมีค่าความถี่เท่ากับ 4.80 (คิดเป็นร้อยละ 96) ซึ่งถือว่าแต่ละด้านมีค่าอยู่ในระดับสูงนำไปใช้ได้

ขั้นตอนที่ 4 แก้ไขปรับปรุงและพัฒนา โดยการนำผลการประเมินรูปแบบในขั้นตอนที่ 3 มาปรับปรุงเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ต่อไป

ในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยทำการสรุปข้อคิดเห็น ข้อวิจารณ์ และข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้ มาปรับปรุงองค์ประกอบรูปแบบเพื่อให้ได้รูปแบบการบริหารการจัดการหลักสูตรเทคโนโลยีอากาศยานตามมาตรฐานสากลของกรมการบินพลเรือน เป็นไปได้ ในการนำไปใช้จริง

ภาพประกอบที่ 2 รูปแบบการบริหารการจัดการหลักสูตรเทคโนโลยีอากาศยานตามมาตรฐานสากลของกรมการบินพลเรือน

จากภาพที่ 2 ผู้วิจัยได้ร่างรูปแบบการบริหารการจัดการหลักสูตรเทคโนโลยีอากาศยานตามมาตรฐานสากลของกรมการบินพลเรือน ครอบคลุมความมุ่งหมายของการวิจัย ผู้วิจัยจึงให้ความหมายขององค์ประกอบต่าง ๆ ครอบคลุมทั้ง 4 ด้าน เพื่อให้มีความครอบคลุมกับรูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาแบบมีส่วนร่วม ดังนั้นรูปแบบการบริหารการ

อาทิตย์ หิมารัตน์, เสาวณีย์ ลิกขาบัณฑิต, ปัญญา ธีระวิทยาเลิศ
วารสารวิชาการอุตสาหกรรมศึกษา ปีที่ 11 ฉบับที่ 1 มกราคม – มิถุนายน 2560 (131-147)

จัดการหลักสูตรเทคโนโลยีอากาศยานตามมาตรฐานสากลของกรมการบินพลเรือน จึงประกอบไปด้วยโครงสร้าง 4 ด้าน ดังนี้

1) การบริหารจัดการ (Management) ต้องมีการบริหารจัดการที่มีลักษณะเฉพาะตัวเพื่อความคล่องตัวในการบริหารจัดการ ทั้งด้านบุคลากรและการเงิน และการประกันคุณภาพหลักสูตรเนื่องจากต้องมีการปรับปรุงหลักสูตรและกิจกรรมตลอดเวลาเพื่อความทันสมัยของหลักสูตรและกิจกรรม

2) หลักสูตร (Curriculum) ต้องมีการควบคุมกำกับการจัดรายวิชาต่างๆ ให้มีเนื้อหาที่ทันสมัย ทันต่อความก้าวหน้าทางวิทยาการ และความหลากหลายของรายวิชาในหลักสูตร การเปิดรายวิชาที่มีลำดับที่เหมาะสม มีความต่อเนื่อง เอื้อให้นักศึกษามีพื้นฐานความรู้ และสามารถต่อยอดความรู้ อาจารย์ผู้สอนมีความรู้ความสามารถ และความเชี่ยวชาญในรายวิชาที่สอน ระบบการประเมินผลของรายวิชาที่เปิดสอน มีวิธีประเมินที่หลากหลาย เช่น คะแนนสอบ การบ้าน รายงานที่มอบหมาย กิจกรรม การวัดทักษะ การปฏิบัติงาน เป็นต้น และการประเมินผู้เรียนว่ามีความรู้ความสามารถตามวัตถุประสงค์ของรายวิชา ผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการกำกับมาตรฐานวิชาการ ทั้งรายละเอียดของรายวิชาข้อสอบและผลการสอบ

3) นักศึกษา(Student) เรื่องการรับสมัครนักศึกษาใหม่กำหนดให้มีเงื่อนไข ดังนี้ ยกเลิกข้อกำหนดเรื่องของคะแนนสะสม (GPA.) สามารถสมัครได้ทั้งแบบ ให้กรรมการภายนอกเป็นผู้พิจารณาข้อสอบและแยกเป็นตามหลักสูตร ปรับลดเกณฑ์ทดสอบภาษาอังกฤษลงเหลือ 350 การเปิดภาคเรียนดำเนินการดังนี้ ให้นักศึกษาที่ชำระค่าเทอมล่าช้าได้แต่ถูกปรับตามระเบียบแต่ยังไม่ถูกพักสภาพ กรณีชำระล่าช้ารายวิชาเพิ่มลดคงอยู่ต่อไป ยกเลิกสอบกลางภาคแบบกรรมการกลางโดยให้อาจารย์ผู้สอนจัดสอบเอง การตัดสินผลการเรียนดำเนินการดังนี้ ปรับปรุงโครงสร้างหลักสูตรรายวิชาบังคับก่อนไม่ให้เกิน 3 รายวิชา นักศึกษาลงทะเบียนไม่ถึง 12 หน่วยให้ลงผ่านอินเตอร์เน็ตได้เหมือนปกติ เทอมรองสุดท้ายของหลักสูตรสามารถลงหน่วยกิตเกินได้

4) ผู้สอน(Teacher) ต้องการกำหนดคุณสมบัติอาจารย์ใหม่มีความสอดคล้องกับบริบท ปรัชญา วิสัยทัศน์ของหลักสูตรและสถาบัน การวางแผนด้านอัตรากำลังของอาจารย์เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน การปฐมนิเทศ อบรม ชี้แจงในเรื่องบทบาทหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการอย่างเหมาะสม อาจารย์ประจำหลักสูตรได้รับพัฒนาทางวิชาการและวิชาชีพอย่างเหมาะสม และการประเมินการสอนของอาจารย์พร้อมทั้งการนำผลการประเมินมาใช้ในการพัฒนาความสามารถของอาจารย์

5) ทรัพยากร(Resource) ต้องมีทรัพยากรที่เอื้ออำนวยความสะดวกให้แก่ผู้เรียนในการค้นคว้าข้อมูลทางด้านวิชาการ อาคารเรียน ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ (Workshop) ที่พักนักศึกษา มีความพร้อมต่อการจัดการศึกษา ทรัพยากรที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เช่น อุปกรณ์ เทคโนโลยีสารสนเทศ ห้องสมุด ตำรา หนังสือ แหล่งเรียนรู้ ฐานข้อมูลมีความเหมาะสมต่อการจัดการศึกษา มีการบำรุงดูแล รักษาทรัพยากรให้เอื้อต่อการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ เทคโนโลยีที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนมีความเหมาะสม และมีการจัดพื้นที่สำหรับนักศึกษาและอาจารย์ได้พบปะ แลกเปลี่ยนความคิดเห็น หรือทำงานร่วมกัน

สรุปและอภิปรายผล

1 ด้านการบริหารจัดการ การบริหารโดยใช้สถาบันเป็นฐาน การบริหารแบบมีส่วนร่วม และบริหารผลสำเร็จอย่างสมดุล มีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของสถาบัน ไม่มีขั้นตอนการปฏิบัติงานเกินความจำเป็น มีการปรับปรุงภารกิจได้รับการอำนวยความสะดวก ได้รับการตอบสนองความต้องการ และมีการประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ หลักธรรมาภิบาล แม้จะดีเลิศสักเพียงใดก็ตาม แต่ก็ยากที่จะกระทำให้สำเร็จให้ครบทุกหลักการ ฉะนั้นก่อนที่จะมาให้ความสนใจการพัฒนาด้านการบริหารและการจัดการนั้น ควรให้ความสำคัญกับการศึกษา

อาทิตย์ หิมารัตน์, เสาวณีย์ ลิกขาบัณฑิต, ปัญญา ธีระวิทยาเลิศ
วารสารวิชาการอุตสาหกรรมศึกษา ปีที่ 11 ฉบับที่ 1 มกราคม – มิถุนายน 2560 (131-147)

ก่อนเป็นอันดับแรก เพราะว่าการศึกษาเป็นเครื่องมือที่สำคัญต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ก่อนที่จะนำไปสู่การพัฒนา
ด้านอื่น ๆ การพัฒนางานใด ๆ ต้องพัฒนาที่อุดมการณ์ของคนให้ไปสู่จุดมุ่งหมายที่แท้จริง กำหนดไว้มี 8 หลักการ คือ
การมีส่วนร่วม การปฏิบัติตามกฎหมาย ความโปร่งใส ความรับผิดชอบ ความสอดคล้อง ความเสมอภาค การมี
ประสิทธิภาพและประสิทธิผล และการมีเหตุผล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของบรรจบพร คาจันท์ (2557) ทำการวิจัย
เรื่อง รูปแบบการใช้ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
หนองคาย เขต 2

2 ด้านหลักสูตร การกำหนดความมุ่งหมายของหลักสูตร แต่ละระดับนี้สนองความต้องการของกลุ่มเยาวชนที่
มีสภาพทางจิตใจ ร่างกาย มีความสามารถในการเรียนรู้ และมีความต้องการทางการศึกษาแตกต่างกันออกไป การเลือก
การจัดเนื้อหาวิชาและประสบการณ์ เมื่อได้กำหนดแล้วความมุ่งหมายของหลักสูตรมีอะไรบ้าง กิจกรรมขั้นที่สองใน
การพัฒนาหลักสูตรคือ การเลือกสรรวิชาความรู้และประสบการณ์ต่าง ๆ ที่คาดว่าจะช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาไปสู่
จุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ การนำเอาหลักสูตรไปใช้ การที่ผู้บริหารและอาจารย์ นำเอาโครงการของหลักสูตรที่เป็นรูปเล่ม
เหล่านั้นไปปฏิบัติให้เกิดผล การประเมินผลหลักสูตร การหาคำตอบว่า หลักสูตรสัมฤทธิ์ผลตามที่กำหนดไว้ในความ
มุ่งหมายหรือไม่ มากน้อยเพียงไร และอะไรเป็นสาเหตุ การประเมินหลักสูตรเป็นงานที่ละเอียด ต้องการผู้ที่มีความรู้ทั้ง
ในเรื่องของหลักสูตรและการประเมินผล การปรับปรุงหลักสูตร กระบวนการพัฒนาหลักสูตรมีลักษณะเป็นวัฏจักร เริ่มต้น
ด้วยการกำหนดความมุ่งหมาย เลือกและจัดเนื้อหาวิชาและประสบการณ์ให้สอดคล้องกับความมุ่งหมาย นำหลักสูตรไป
ปฏิบัติให้เกิดผลตามที่มุ่งหมายไว้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของแอสเวิร์ธและฮาร์เวย์ (Ashworth ; & Harvey, 1994) ได้
ศึกษาวิจัยเรื่องทิศทางและอนาคตของการอุดมศึกษา

3 ด้านนักศึกษา กำหนดจำนวนเป้าหมายจำนวนการรับนักศึกษา หลักสูตรกำหนดจำนวนเป้าหมายจำนวน
การรับนักศึกษา โดยคำนึงถึงสัดส่วนของอาจารย์ต่อจำนวนนักศึกษา และศึกษาความต้องการของตลาดแรงงาน
กำหนดเกณฑ์การรับนักศึกษาตาม ปรัชญา วิสัยทัศน์ของสถาบัน และหลักสูตร หลักสูตรมีการกำหนดเกณฑ์การรับ
นักศึกษาที่สะท้อนถึงปรัชญา วิสัยทัศน์ ของสถาบัน สร้างเครื่องมือเพื่อใช้ในการคัดเลือกนักศึกษาและแต่งตั้ง
คณะกรรมการดำเนินการจัดสอบ สถาบันดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการและสร้างเครื่องมือในการทดสอบ
ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของธนสิทธิ์ ศิริวรรณ ประสาน ประวัตินุรักษ์ และดิเรก ถึงฝั่ง (2558) การวิจัยครั้งนี้มีความ
มุ่งหมายเพื่อศึกษาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในทศวรรษหน้า

4 ด้านผู้สอน การกำหนดคุณสมบัติ อาจารย์เป็นปัจจัยป้อนที่สำคัญของการผลิตบัณฑิต ผู้เกี่ยวข้องต้อง
มีการออกแบบระบบประกันการบริหารและพัฒนาอาจารย์เพื่อให้ได้อาจารย์ที่มีคุณภาพเหมาะสม มีคุณสมบัติสอดคล้อง
กับบริบท ปรัชญา วิสัยทัศน์ของสถาบัน และของหลักสูตร การวางแผนด้านอัตรากำลัง บุคลากรในสถาบันศึกษาที่มี
หน้าที่หลักทางด้านการสอนและการวิจัย และปฏิบัติหน้าที่เต็มเวลาตามภาระงานที่รับผิดชอบในหลักสูตรที่เปิดสอน
อาจารย์ประจำเต็มเวลาที่มีภาระหน้าที่ในการบริหารหลักสูตรและจัดการเรียนการสอน โดยวางแผน ติดตาม ทบทวน
การดำเนินงานหลักสูตร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของธีรพงษ์ วิริยานนท์ (2549: บทคัดย่อ) ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนา
มาตรฐานอาชีพของผู้ประเมินสมรรถนะวิชาชีพตามระบบคุณวุฒิวิชาชีพ

5 ด้านทรัพยากร ความพร้อม พื้นที่สถาบัน โครงสร้างพื้นฐาน อาคารเรียน อาคารประกอบ ห้องเรียน
ห้องปฏิบัติการ ห้องบริการ และพื้นที่สำหรับจัดกิจกรรมกีฬาและการพักผ่อนเหมาะสม ทรัพยากรที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มี
การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มีแหล่งการเรียนรู้ สื่อการเรียนการสอน และสื่อเทคโนโลยีที่มีประสิทธิภาพ
เพียงพอกับความต้องการของนักศึกษาและบุคลากรทุกคน ปรับปรุงสภาพแวดล้อม สื่อ ห้องสมุดที่เอื้อต่อการเรียนรู้
อย่างเพียงพอและเหมาะสม การบำรุงดูแล มีการบำรุงดูแล รักษาทรัพยากรให้เอื้อต่อการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ
ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของโอลิวาและแอสปินวอลล์ (Owlia & Aspinwall, 1996) ได้รวบรวมงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ

อาทิตย์ หิมารัตน์, เสาวณีย์ ลิกขาบัณฑิต, ปัญญา ธีระวิทยาเลิศ
วารสารวิชาการอุตสาหกรรมศึกษา ปีที่ 11 ฉบับที่ 1 มกราคม – มิถุนายน 2560 (131-147)

คุณภาพการศึกษาและทำการศึกษาวิจัยเรื่องมิติคุณภาพการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาพบว่ามิติคุณภาพการจัดการศึกษา

ข้อเสนอแนะ

1. การที่ผลการวิจัยเห็นสมควรกำหนดให้มีการปรับเปลี่ยนเงื่อนไขการรับสมัครจากผู้สมัครที่มีผลการเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายจากระดับคะแนนเฉลี่ย 2.25 เป็นระดับคะแนนเฉลี่ย 2.00 เนื่องจากค่าระดับคะแนนในระดับมัธยมศึกษาอาจไม่สามารถเป็นตัวชี้วัดความสามารถที่แท้จริงได้ เนื่องจากมาตรฐานการวัดผลของแต่ละโรงเรียนต่างกันมาก วิธีการวัดผลต่างกับการตัดสินผลการเรียนโดยใช้ข้อสอบคนละชุดกันไม่สามารถมาเปรียบเทียบกันได้ว่าแต่ละคนมีความสามารถใกล้เคียงหรือแตกต่างกันระดับคะแนนเฉลี่ยจึงไม่น่าจะเป็นคุณสมบัติที่สำคัญที่จะนำมาใช้คัดเลือกผู้เข้าศึกษา ควรปรับลดข้อกำหนดจากระดับคะแนนเป็น 2.00 เพื่อเพิ่มโอกาสผู้ที่สนใจจริงๆ ต้องการเข้ามาศึกษาในสาขาเทคโนโลยีอากาศยานและมีความมุ่งมั่นที่อยากจะพัฒนาตัวเองได้ให้มีโอกาสเข้าศึกษาแล้วมาตัดสินโดยข้อสอบกลางของสถาบันซึ่งจะเป็นโอกาสที่ได้คนมาคัดเลือกมากขึ้น เช่นเดียวกับเกณฑ์ที่กำหนดการสอบวิชาภาษาอังกฤษด้วยคะแนนไม่ต่ำกว่า 400 คะแนน ซึ่งสูงมาก สำหรับผู้เรียนสายวิทย์ควรลดเหลือ 350 คะแนน เพราะนักเรียนที่มีความสามารถด้านภาษาอังกฤษจริงๆ จะไปเลือกเรียนสาขาวิชาชีพอื่น เช่น แพทย์ วิศวฯ หรืออักษรศาสตร์ และผู้ที่มีความสามารถด้านภาษาอังกฤษระดับรองจึงเลือกเรียนสาขาวิชาชีพนี้และหลักสูตรผู้ที่มีความสามารถที่สนใจมาเรียนสาขาเทคโนโลยีอากาศยานควรปรับลดคะแนนลงมาเพื่อให้บุคคลที่สนใจจริงๆ มีโอกาสได้เรียนในสาขาที่สนใจ

2. การที่บุคลากรส่วนใหญ่เห็นด้วยว่าเงื่อนไขการปรับเป็นเงิน สำหรับนักศึกษาที่ลงทะเบียนซ้ำและให้พ้นสภาพด้วยนั้นเป็นมาตรการที่รุนแรงและคุกคามสิทธิมนุษยชนมากเกินไป เพราะการลงทะเบียนซ้ำนั้นอาจมีเหตุผลความจำเป็นบางประการของแต่จริงไม่เหมือนกันการถูกปรับเป็นเงินก็เป็นการลงโทษพอสมควรแล้วแต่การตัดสิทธิ์ไม่ให้เพิ่มลดการลงทะเบียนหรือการให้พ้นสภาพการเป็นนักศึกษานั้นเป็นการลงโทษที่รุนแรงไปเพราะความผิดพลาดจากความจำเป็นบางประการที่ควรให้อภัยได้เพราะถ้าใช้เงื่อนไขเดิมจะเป็นการทำลายอนาคตของชาติ

3. การกำหนดให้ลงทะเบียนโดยไม่เกินหน่วยกิตที่กำหนดเพราะหลักการไม่เกิน 27 หน่วยกิตซึ่งควรขยายเพิ่มเป็น 30 หน่วยกิต เพราะในสภาพความเป็นจริงบางวิชาหน่วยกิตรวมแล้วไม่เกิน 27 หน่วยกิต เป็น 28 หรือ 29 ถ้าไม่ลงรายวิชาอื่นจะไม่ได้ถึงเกณฑ์ และการลงทะเบียนเกินไม่กระทบต่อการเรียนการสอนนักศึกษาที่มีศักยภาพที่จะเรียนได้ก็ควรให้เรียนเป็นการเพิ่มประสบการณ์ด้วย

บรรณานุกรม

กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). การปรับกระบวนการรับสมัคร และพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.

ธนสิทธิ์ ศิริวรรณ ประสาน ประวัตรุ่งเรือง และดิเรก ถึงฝั่ง. (2558). การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในทศวรรษหน้า. มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.

ธีรพงษ์ วิริยานนท์, (2549). การพัฒนามาตรฐานอาชีพของผู้ประเมินสมรรถนะวิชาชีพตามระบบคุณวุฒิวิชาชีพ. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรอุตสาหกรรมดุสิตบัณฑิต สาขาวิชาบริหารอาชีพและเทคนิคศึกษา ภาควิชาบริหารเทคนิคศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

อาทิตย์ หิมารัตน์, เสาวณีย์ สิกขาบัณฑิต, ปัญญา วีระวิทยาเลิศ
วารสารวิชาการอุตสาหกรรมศึกษา ปีที่ 11 ฉบับที่ 1 มกราคม – มิถุนายน 2560 (131-147)

บรรจบพร คาจันท์. (2557).รูปแบบการใช้ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

พงษ์ศักดิ์ ภูกาบขาว. 2540. การพัฒนาหลักสูตร หลักการและแนวปฏิบัติ.กรุงเทพฯ: อลินเพรส.

รุจิรี ภูสาระ. (2546). การพัฒนาหลักสูตรตามแนวปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพฯ : บூค พอยท์.

อารีรัตน์ สังข์มงคล.(2552).การประเมินหลักสูตรระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2546 สาขาวิชาเลขาธุการ.วิทยานิพนธ์ ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.

Ashworth, A. and Harvey, R.C. (1994). **Assessing Quality in Further and Higher Education**. New. Jersey : Prentice-Hall.

Owlia, M. S., & Aspinwall, E. M. (1996). Quality in higher education--a survey,**Total Quality Management**, 7(2), 161-171

Bibliography (In Thai)

Areerat Sangmongkol.(2009).**Evaluation of secretary program in vocational diploma curriculum B.E.2546**.Master Thesis Technical Education King Mongkut's Institute of Technology Ladkrabang.

Banjobpron Khamjan. (2014).**A Model of The Use Information Systems for Management EducationonNongKhai Primary Educational Service Area Office 2..Administrator Education**, Faculty of Education, Mahasarakham University.

Ministry of Education. (2003). **Adjusting paradigm. And curriculum development**. Bangkok: Ministry of Education works furiously.

Pongsak Phukabkhao. 1997. **Curriculum Development. Principles and practices**. Bangkok: Alice's Press.

Ruji Pusara. (2003). **The development of curriculum-based education reform**. Bangkok: Book Point.

Tanasit Sirivoratum .(2014).**School Curriculum Management of Basic Education in the Next Decade**.Doctor of PhilosophyMaster of Education Program in Educational AdministrationNorth Bangkok University.

Theerapong Wiriyanon, (2006).**Development of assessors' occupational standards relating to Thai vocational qualification**.Industrial Education Doctoral Thesis Department of Vocational and Technical Education. Department of Technical Education CollegeKing Mongkut's University of Technology North Bangkok.